

Gjøvik kommune

Økonomisk handlingsrom mot 2030

Behovskorrigert KOSTRA-analyse av en finansrik Mjøsby som BÅDE skriver ut eiendomsskatt OG lever av et eget kraftfond fra Eidsiva-realiseringsen — og som bruker den finansbårne romsligheten til å prioritere eldreomsorgen over behov mens den disiplinert dreier oppvekst og barnevern nedover. Ett funn skiller seg ut: pleie og omsorg er den eneste sektoren over behov, og snudde dit fra dypt under på ett år.

16,0 % disposisjonsfond — solid på papiret, men delvis finansbåret via kraftfondet (1,235 mrd, jan. 2026); det frie handlingsrommet er trolig vesentlig lavere (kap. 2)	+2,1 % netto driftsresultat 2025 — solid, men 2024-resultatet (+62,7 mill) var finansbåret, ikke driftsbåret; tjenestene gikk 28,3 mill i minus (kap. 2)	+12,5 mill pleie og omsorg over behovsnivå (2025), opp fra -32,8 mill i 2024 — Gjøviks ENESTE sektor over behov, en villet eldreprioritering (kap. 3)	90,2 % netto lånegjeld — stigende (~3 mrd, +0,4 mrd på ett år); forsterker avhengigheten av kraftfondet bak den solide fasaden (kap. 5)
---	--	---	---

Hovedår 2025 (reviderte KOSTRA-tall, kommunekonsern); 2024 som sammenligning. Kommunenr 3407 (Innlandet), ~31 000 innbyggere. SSB revidert 16.06.2026. Alle markeringer: **VISER** = tall med kilde · **TOLKNING** = vurdering. Språkregel: «indikasjon på effektiviseringspotensial» — aldri «sløsing».

Sammendrag for kommunestyret: finansrik, snill mot de eldre — men ikke i orden på de fattige

VISER Gjøvik driver i 2025 **seks av sju store tjenester under behovsnivå**: grunnskole –22,7 mill, barnehage –20,0 mill, kommunehelse –16,1 mill, administrasjon –7,9 mill, sosial –3,1 mill og barnevern –2,9 mill. Det **eneste unntaket er pleie og omsorg: +12,5 mill over behov** — og det er en fullstendig snuoperasjon, opp fra **–32,8 mill under behov i 2024**. På overflaten er økonomien solid: disposisjonsfond 16,0 %, netto driftsresultat +2,1 %.

TOLKNING Gjøvik er en Mjøsby som **både skriver ut eiendomsskatt og lever av et eget kraftfond** fra realiseringen av Eidsiva-/kraftverdiene (557 mill i 2004 → 1,235 mrd i januar 2026, aktivt forvaltet). Dette er **Hamar-mønsteret bekreftet**: soliditeten er delvis *finansbåret* — finansavkastningen går til drift. Forskjellen fra Hamar er at bæringen primært går via **kraftfondet** (porteføljeavkastning), ikke via løpende Eidsiva-utbytte. Det betyr at PLO-over-behov ikke er bredt overforbruk, men en **villet, politisk prioritert eldresatsing** som kommunedirektøren selv sier delvis «dekkes gjennom fond» og «ikke er bærekraftig på lang sikt». Den svake flanken er motsatt ende av tjenestekjeden: NAV/sosial, der både forvaltningsrevisjon og statlig tilsyn har påvist svikt (kap. 4).

2024 → 2025-utviklingen. Med reviderte 2025-tall har behovsbildet snudd i den ene sektoren som betyr mest: pleie og omsorg gikk fra –32,8 til +12,5 mill — fra dypt under til over behov. Det skjedde fordi helse og omsorg ble styrket med 80 mill i budsjettet for både 2025 og 2026, drevet av eldrebølgen (+800 over 80 år på ti år). Samtidig ble under-behov-posisjonene i grunnskole, barnehage og barnevern *oppretholdt eller forsterket* — en disiplinert omdisponering fra oppvekst mot eldreomsorg. 2025 er hovedåret; 2024 vises som sammenligning.

AVVIK MOT BEHOV, MILL KR/ÅR	PLO	GRUNNSK.	BARNEH.	KOM.HELSE	SOSIAL	BARNEV.	ADM.
2024 (revidert)	–32,8	–45,9	–17,2	–3,0	–12,9	–4,7	–11,7
2025 (revidert)	+12,5	–22,7	–20,0	–16,1	–3,1	–2,9	–7,9

Hovedbildet i fem punkter

- Hamar-mønsteret bekreftet — finansbåret soliditet.** Eget kraftfond (557 mill 2004 → 1,235 mrd 2026); finansavkastningen går til drift. Disposisjonsfondet (16 %) er dermed delvis finansbåret (kap. 2).
- 2024-resultatet var finansbåret, ikke driftsbåret.** NDR +62,7 mill kom fra kraftfond + Hans-skjønnsmidler + flyktningtilskudd, mens tjenestesektorene gikk 28,3 mill i minus (kap. 2).
- PLO er anomalien — over behov, og villet.** +12,5 mill (fra –32,8); helse/omsorg styrket 80 mill i både 2025 og 2026 pga. eldrebølge, men delvis fondsfinansiert (kap. 3).
- Eiendomsskatt — motsatt av Asker.** 4 ‰ bolig / 5 ‰ næring; bredere inntektsfundament, men reserven er allerede tatt i bruk (kap. 5).
- NAV/sosial er den svake flanken.** Statlig tilsyn 2025 fant tre lovbrudd; konvergerer med forvaltningsrevisjon 14-2024 (kap. 4).

Det viktigste skillet i rapporten. Gjøvik har ikke primært et utgiftsproblem på velferdstjenestene — seks av sju drives under behov, og eldresatsingen er et bevisst valg. De to spørsmålene kommunestyret bør stille er: **hvor robust** er en soliditet (16 % fond, +2,1 % NDR) som delvis hviler på kraftfondets avkastning — kommunens egen ledelse kaller fondstæringen «ikke bærekraftig» — og **hvorfor** er NAV/sosial det ene tjenesteledet der både forvaltningsrevisjon og statlig tilsyn har påvist lovbrudd, samtidig som sektoren drives under behov.

Sammenligningsgrunnlag for PLO-brutto og landssnitt: Landet uten Oslo (PLO netto 2024 27 195 → 2025 28 582). Behovskorrigerings mot Grønt hefte-kriteriene. Kapittel 6 dokumenterer metode, kilder og forbehold — herunder kraftfond-avstemmingen og PLO-avstemmingen (behov vs. budsjett).

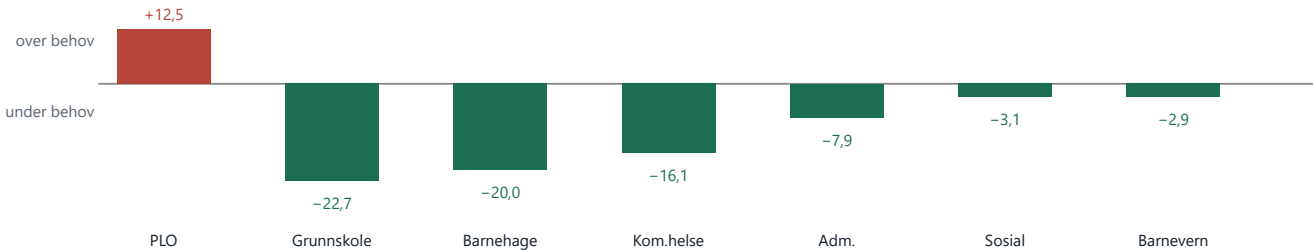
1 · Det behovskorrigerte bildet: seks under behov, én snudd over

VISER Korrigert for utgiftsbehovet i inntektssystemet (Grønt hefte) driver Gjøvik i 2025 seks av sju sektorer under behovsnivå. Det eneste unntaket er pleie og omsorg, som har snudd fra dypt under til over behov:

SEKTOR	AVVIK MILL 2025	KR/INNB 2025	AVVIK MILL 2024	RETNING
Pleie og omsorg	+12,5	+399	-32,8	snudd fra under til over behov
Grunnskole	-22,7	-724	-45,9	under behov, mindre dypt
Barnehage	-20,0	-639	-17,2	under behov, dypere
Kommunehelse	-16,1	-513	-3,0	under behov, dypere
Administrasjon	-7,9	-253	-11,7	under behov
Sosial	-3,1	-98	-12,9	under behov
Barnevern	-2,9	-91	-4,7	under behov, villet kutt

2025 hovedår (reviderte tall, kommunekonsern); 2024 som sammenligning. Forventet = behovsindeks × landssnitt; negativt avvik = under behovsnivå. Folketall-nevner 2025 = 31 350.

Behovskorrigert avvik 2025, mill kr/år

TOLKNING Mønsteret er ikke bredt overforbruk: seks av sju sektorer drives under behov. Det som gjør Gjøvik uvanlig, er *hvilken* sektor som er unntaket — pleie og omsorg — og at den snudde dit fra -32,8 mill på ett år. Dette er ikke vekstsvikt, men en **villet omdisponering**: kommunen legger penger inn i eldreomsorg raskere enn behovet vokser, og henter inndekning ved å holde oppvekst og barnevern under behov. «Ostehøvel» er feil verktøy — den ville høvle i sektorer som allerede ligger under behovsnivå, der ytterligere kutt er kapasitetsrisiko, ikke en indikasjon på effektiviseringspotensial. Det reelle analyse-spørsmålet er todelt: finansieringen av eldresatsingen (kap. 2–3) og kvaliteten i den underdrevne sosialtjenesten (kap. 4).

Forbehold til behovsbildet. Drift under behov kan være villet effektivitet *eller* underdekning. KOSTRA-foreløpige 2024-tall viser at Gjøvik leverer barnehage, grunnskole, barnevern og pleie/omsorg til lavere netto driftsutgifter enn både landssnitt og sammenliknbare kommuner — og grunnskolepoeng 41,6 med gruppestørrelse 17,1 er normale/gode tall. Det trekker i retning av effektiv drift på oppvekst. På sosial/NAV peker derimot tilsyn og forvaltningsrevisjon mot at under-behov-posisjonen også har et styrings- og kvalitetshull (kap. 4).

2 · Finans: solid på papiret, finansbåret via kraftfondet

% AV BRUTTO DRIFTSINNTEKTER	2025	REFERANSE / KOMMENTAR
Netto driftsresultat	2,1	solid; over TBU-anbefaling 1,75 — men finansbåret (se under)
Disposisjonsfond (KOSTRA, konsern)	16,0	høyt på papiret — men delvis kraftfondsbasert/finansmarkedsavhengig
Netto lånegjeld	90,2	stigende (~3 mrd, +0,4 mrd på ett år) — forsterker fond-avhengighet

Reviderte tall (KOSTRA, kommunekonsern). Kraftfondet: inngangsbalanse 557 mill (2004), per 31.01.2026 i 1,235 mrd, aktivt forvaltet som finansportefølje.

Hamar-mønsteret bekreftet — det viktigste finansfunnet. Gjøvik opprettet et eget **kraftfond** i 2004 med inngangsbalanse **557 mill**, bygget på realisering av kommunens kraftverdier (salg av Oppland Energi-aksjer ~290 mill + provenyet fra Mjøskraft-salget til Eidsiva). Fondet forvaltes aktivt og sto **31.01.2026 i 1,235 mrd**. **TOLKNING** Akkurat som Hamar er Gjøviks driftsresultat dermed til dels **FINANSBÅRET**: finansavkastningen brukes til drift — «tvers mot intensjonsavtalen», som sier at avkastningen ikke skal gå til drift. Disposisjonsfondet på 16,0 % (VISER) er derfor delvis finansbåret, og det frie, ikke- fondsfinansierte handlingsrommet er trolig vesentlig lavere. **NB — forskjellen fra Hamar:** bæringen går primært via kraftfondets *porteføljeavkastning*, ikke via løpende Eidsiva-utbytte. Fondet ER realiseringen av kraftverdiene.

VISER 2024-resultatet ble **netto driftsresultat +62,7 mill** — mot et revidert budsjett som pekte mot -5 mill. Snuoperasjonen kom **ikke fra drift**, men fra (1) finans- og gjeldsforvaltning (kraftfondsavkastning + lavere finans-/pensjonskostnader enn ventet), (2) flyktningtilskudd og (3) **13,7 mill** i ekstra skjønnsmidler etter ekstremværet «Hans». Samtidig hadde tjenestesektorene samlet **merforbruk på 28,3 mill** (1,7 % av netto budsjettramme).

TOLKNING Finansinntektene **maskerte en underliggende driftsubalanse** i 2024. Den solide fasaden (NDR 2,1 %, fond 16 %) er reell på papiret, men robustheten er overdrevet: avkastningen var i minus i 2008, 2011, 2019 og 2022, og fondet vokser kun fordi finansreglementet pålegger realverdisikring (indeksregulering). To svake børsår på rad ville treffe driften direkte. Bruk 16,0 % og +2,1 % som VISER, men les dem som **finansbårne** tall — ikke som uttrykk for at den løpende driften går i balanse uten kraftfondet.

Den ærlige lesningen. Gjøvik er finansrik — eget kraftfond på 1,235 mrd gir en buffer mange kommuner misunner. Men «16 % fond» og «90 % gjeld, stigende» bør leses sammen: en formuende balanse hvor den løpende driften ikke bærer seg selv uten finansavkastningen, og hvor stigende lånegjeld forsterker avhengigheten. Kommunens egen ledelse erkjenner at fondstæringen «ikke er bærekraftig på lang sikt».

3 · Pleie og omsorg: anomalien forklart — en villet, finansbåret eldreprioritering

VISER Pleie og omsorg er den **eneste sektoren over behovsnivå** i Gjøvik: +12,5 mill (399 kr/innb) i 2025, opp fra –32,8 mill under behov i 2024. PLO-brutto er **36 212 kr/innb**. Drill-down på funksjon og art:

PLO-STRUKTUR 2025	KR/INNB	ARTER / NØKKELTALL 2025	VERDI
SUM PLO brutto	36 212	Lønn, kr/innb	30 253
— Institusjon (253+261)	12 205	Kjøp fra private, kr/innb	2 022
— Hjemmebaserte (254+257+258)	21 170	Refusjon ressurskrevende, kr/innb	2 036
herav funksjon 257	12 263	Brutto per institusjonsplass, kr	2 596 744
		Andel 80+ langtidsopphold	2,7 %

Landssnitt PLO netto (Landet uten Oslo): 2024 27 195 → 2025 28 582. Folketall-nevner 2025 = 31 350.

TOLKNING PLO-over-behov er et **villet, politisk prioritert valg drevet av eldrebølge** — ikke vekstsvikt. I budsjettet for 2025 ble sektoren styrket med **80 mill**, og «spart for de store kuttene». Begrunnelse: «Vi blir flere eldre og færre som arbeider ... Gjøvik vil få rundt 800 flere innbyggere over 80 år i løpet av de ti neste årene.» Grepet gjentas i 2026-budsjettet (nye 80 mill). Det forklarer snuet fra –32,8 til +12,5 mill: kommunen har lagt penger *inn* i sektoren raskere enn behovet vokser. Strukturelt drar PLO mot hjemmebaserte tjenester (21 170 kr/innb mot 12 205 for institusjon, andel 80+ på langtidsopphold bare 2,7 %) — en «bo-lengst-mulig-hjemme»-strategi som mange Innlandskommuner kjører for å møte eldrebølgen uten å bygge dyre institusjonsplasser (brutto per plass 2,6 mill/år).

Avstemming: VISER +12,5 over BEHOV vs. 59,3 mill merforbruk mot BUDSJETT. Kommunens egen 2024-omtale viser **merforbruk i helse/omsorg på 59,3 mill mot budsjett** (demografi + brukere med store og sammensatte behov + oppgaveoverføring fra reformer). Dette er **ikke en motsetning** til VISERs +12,5 mill: VISER måler utgift mot *behovsnivå* (kommunen bruker mer enn behovet tilsier = over behov), mens 59,3 mill måler utgift mot eget *budsjett* (kommunen budsjetterte for lavt). Ulike nevner, samme konklusjon: **PLO er dyrt i Gjøvik.**

Advarsel fra kommunedirektøren. Deler av helse-/omsorgsfinansieringen «dekkes nå gjennom fond» (les: kraftfondet), og «dette er ikke bærekraftig på lang sikt». PLO-over-behov er altså delvis **fondsfinansiert** — en finansbåret prioritering, ikke en driftsbåret. Eldresatsingen er reell og forsvarlig, men inndekningen henger sammen med kraftfondsavkastningen i kap. 2: faller den bort, faller også rommet til å holde PLO over behov.

4 · Sosial og NAV: den svake flanken — lovbrudd i tilsyn og forvaltningsrevisjon

VISER Sosial drives **under behov** i Gjøvik (–3,1 mill i 2025, fra –12,9 i 2024), og barnevern likeså (–2,9 mill). Under-behov-posisjonen her ser ut til å være delvis villet styring — men i motsetning til oppvekst er den ledsaget av dokumenterte kvalitetsavvik fra både kommunerevisjon og stat.

Statlig tilsyn 2025 = lovbrudd (tre lovbrudd). Statsforvalteren i Innlandet førte stedlig tilsyn med NAV Gjøvik (9.–17.09.2025) og konkluderte at «**Nav-kontoret ikke gir forsvarlig økonomisk rådgivning**», med tre lovbrudd: (1) tjenesten er ikke tilgjengelig, (2) mangelfulle vedtak, (3) utilstrekkelig oppfølging — brudd på sosialtjenesteloven §§ 4, 17, 41, 42, 43, forvaltningsloven §§ 11, 11d, 17, 23, 25 og kommuneloven § 25-1. Pålegg om retting (kompl. § 30-4); **frist 01.06.2026**. Dette er det klareste statlige avviket i grunnlaget.

TOLKNING Tilsynet konvergerer med **forvaltningsrevisjon 14-2024 «Arbeid mot fattigdom – sosialtjenesten i Nav»** (Innlandet Revisjon IKS, 30.09.2024), som fant manglende konkret og individuell vurdering av barns beste når foreldre søker økonomisk stønad, vurderinger som ikke synliggjøres i vedtak, og mangel på rutiner for hvordan barnefamilier skal prioriteres ved økonomisk rådgivning. To uavhengige kontrollinstanser peker på **samme svake punkt: NAV/sosialtjenesten**. Det betyr at under-behov-posisjonen på sosial ikke bare er effektiv drift, men også en tjeneste med styrings- og kvalitetshull.

LAG 1 Gulvet er sosialtjenesteloven. Sosialhjelp og økonomisk rådgivning er rettighetsbaserte; nivået kan ikke fritt kuttes ned mot behovsindeksen, og forsvarlig saksbehandling — herunder vurdering av barns beste — er et lovkrav, ikke et innsparingsobjekt. En eventuell indikasjon på effektiviseringspotensial på sosialområdet ligger derfor **ikke** i ytelses- eller bemanningsnivået, men i å lukke lovbruddene innen fristen og styrke de bakenforliggende driverne (kvalifisering, arbeidsretting). Det villede barnevernkuttet (–3,5 mill fra 2025, «vri fra reparasjon til forebygging») øker risikoen i samme flanke og bør sees i sammenheng.

Hvorfor dette er den svake flanken. I en kommune som ellers driver disiplinert og prioriterer eldreomsorg over behov, er NAV/sosial det ene stedet der under-behov-driften møter dokumenterte lovbrudd. Tolkningen er at «snill mot de eldre, men ikke i orden på de fattige» ikke bare er en retorisk vinkel, men har et kvalitativt korrelat: den finansbårne romsligheten brukes på eldreomsorg, mens den motsatte enden av tjenestekjeden driftes stramt og med svikt staten har påtalt.

5 · Handlingsrom: eiendomsskatten er allerede tatt i bruk, fond-avhengigheten er stigende

VISER Gjøvik **har eiendomsskatt** — i motsetning til Asker: 4 ‰ på bolig/fritid (bunnfradrag 200 000 kr) og 5 ‰ generell sats (næring) for 2025. Samtidig er netto lånegjeld **90,2 % og stigende** (~3 mrd, opp ~0,4 mrd på ett år), og kommunedirektøren varsler strukturgrep: forslag om nedleggelse av Lundstein skole og «reduisert bemanning i barne- og familietjenesten» i 2026-budsjettet.

Inntektssiden: eiendomsskatt

GREP	LAG	STATUS	FRIKSJON
11 Eiendomsskatt — allerede innført (4 ‰ bolig / 5 ‰ næring); bredere inntektsfundament	Inntekt	innført	tatt i bruk

TOLKNING Her ligger den avgjørende kontrasten til Asker. Asker har en frivillig avstått eiendomsskatt som *utnyttet* reserve. Gjøvik har det motsatte: kommunen bruker **både eiendomsskatt og kraftfond** for å finansiere et tjenestenivå nær behov. Det gir et **bredere inntektsfundament**, men også **mindre politisk reserve å hente inn** — eiendomsskatten er allerede i bruk. Når den ene reserven (skatt) er brukt og den andre (kraftfond) tæres ned på en måte kommunen selv kaller «ikke bærekraftig», blir den stigende lånegjelden en reell sårbarhet bak den solide fasaden.

Handlingsromslogikken. De store velferdstjenestene gir lite ytterligere potensial uten kapasitetsrisiko (seks av sju ligger alt under behov). Det reelle valget for kommunestyret står mellom (a) å fortsette den finansbårne eldreprioriteringen med voksende fond-avhengighet og stigende gjeld som skjult kostnad, (b) å redusere eldresatsingen mot behovsnivå for å frigjøre kraftfondet fra løpende drift, eller (c) å bremse lånegjeldsveksten. I motsetning til Asker finnes det **ingen ubrukt eiendomsskatt** å falle tilbake på — den opsjonen er allerede tatt. Dette er et **politisk valg**, ikke et identifiseringsproblem.

Sårbarheten oppsummert. Soliditeten (NDR 2,1 %, fond 16 %) er finansbåret; driften går i minus uten kraftfondsavkastningen (kap. 2). Eldreprioriteringen er villet og forsvarlig, men delvis fondsfinansiert (kap. 3). Inntektsreserven (eiendomsskatt) er allerede tatt i bruk, og lånegjelden stiger. Den fattige flanken (NAV/sosial) har lovbrudd med rettefrist 01.06.2026 (kap. 4). Bak en finansrik fasade ligger altså tre samtidige bindinger: fond-avhengighet, oppbrukt skattereserve og stigende gjeld.

6 · Metode, kvalitetssikring og forbehold

VISER / TOLKNING-skillet

Gjennom hele rapporten skiller vi **VISER** (tall med kilde) fra **TOLKNING** (vurdering). De behovskorrigerede avvikene, PLO-drill-down, finansindikatorene og kraftfondets balanse er VISER. Forklaringen på PLO-snuet som villet prioritering, kraftfond-avstemmingen (finansbåret soliditet) og vurderingen av om under-behov-driften er villet effektivitet eller underdekning er TOLKNING. Språkregelen er konsekvent: «indikasjon på effektiviseringspotensial» — aldri «sløsing».

Kilder

- **SSB / KOSTRA** — reviderte 2025-tall, kommunekonsern (publisert 16.06.2026); behovskorrigerede avvik, PLO-funksjons- og artsdata, finansindikatorer.
- **Grønt hefte (KDD)** — utgiftsbehov/kostnadsnøkler for behovskorrigeringen.
- **Gjøvik kommune** — kraftfond/finansiell strategi (ksak 55/02), 2024-resultat (+62,7 mill), styringsdokument og budsjett 2025/2026 (helse/omsorg +80 mill, eldrebølge), eiendomsskattevedtak (4 ‰/5 ‰).
- **Oppland Arbeiderblad (OA)** — «Kraftfond i spill»; «Kommuneøkonomien snudd på hodet» (kraftfond 557 mill → 1,235 mrd; finansbåret 2024-resultat).
- **Helsetilsynet / Statsforvalteren i Innlandet** — NAV-tilsyn 2025 (tre lovbrudd, økonomisk rådgivning, frist 01.06.2026); helse/omsorg utviklingshemmede 2021 (lovbrudd).
- **Innlandet Revisjon IKS** — forvaltningsrevisjon 14-2024 «Arbeid mot fattigdom – sosialtjenesten i Nav».

Forbehold

1. **Kraftfond-avstemmingen.** Disposisjonsfond 16,0 % (VISER) er delvis kraftfondsbasert/finansmarkedsavhengig; en eksplisitt oppsplitting i fritt vs. kraftfond-bundet er *ikke* hentet fra primærkilde — styringsdokument-2026-PDF-en er bildebasert og ikke maskinlesbar. Det reelle frie handlingsrommet er trolig vesentlig lavere enn 16 %, men ikke tallfestet.
2. **2025-årsregnskapet** (behandlet/behandles juni 2026) var ikke publisert som lesbar primærkilde — VISER-tallene for 2025 er avstemt mot kommunens egne 2024-tall, ikke mot 2025-årsmeldingen.
3. **Eidsiva-utbytte til Gjøvik spesifikt** er ikke tallfestet. Merk nyansen mot Hamar: Gjøviks finansbæring kommer primært via kraftfondet (porteføljekastning), ikke via løpende Eidsiva-utbytte.
4. **PLO-avstemmingen** (VISER +12,5 mill over behov vs. kommunens 59,3 mill merforbruk mot budsjett) bruker ulike nevner; begge peker samme vei (PLO er dyrt), men tallene er ikke direkte sammenlignbare.
5. **Sykefravær per sektor er ikke tallfestet** — kun samlet 8,3 % legemeldt (over landssnitt 7,7 %). Ingen egen fersk forvaltningsrevisjon på PLO/økonomistyring er funnet.

Hva analysen bevisst ikke gjør. Den anbefaler ikke flat ostehøvel i sektorer som alt ligger under behov (kapasitetsrisiko, ikke potensial), den leser ikke 16,0 %-fondet som fritt handlingsrom, og den tolker ikke PLO-over-behov som sløsing — det er en villet eldreprioritering. Hovedfunnet — finansbåret soliditet via kraftfondet (Hamar-mønsteret) — og hovedkontrasten — eiendomsskatt allerede i bruk, NAV/sosial med lovbrudd — er rapportens viktigste lesninger.

Kilder: SSB/KOSTRA (reviderte 2025-tall, kommunekonsern, publisert 16.06.2026) · Grønt hefte 2025/2026 (KDD) · Gjøvik kommunes styringsdokument, budsjett og 2024-resultat · Oppland Arbeiderblad · Helsetilsynet/ Statsforvalteren i Innlandet (NAV-tilsyn 2025; helse/omsorg 2021) · Innlandet Revisjon IKS (forvaltningsrevisjon 14-2024). Hovedår 2025; 2024 som sammenligning. Analysen følger VISER/TOLKNING-sketlet og språkregelen om «effektiviseringspotensial».